

Sygn. akt: I C 276/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agata Gawłowska-Sobusiak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agata Bober

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2017 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. Z., M. Z.

przeciwko D. M.

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla wydany przez

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny z dnia 30 stycznia 2017r. sygn. INc 1493/16;

II. oddala powództwo;

III. zasądza od powodów: J. Z. i M. Z. – solidarnie - na

rzecz pozwanej D. M. kwotę 93,00 zł/dziewięćdziesiąt trzy złote/ tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia

SR Agata Gawłowska-Sobusiak

Sygn. akt I C 276/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 30 czerwca 2017 r.

Powodowie J. Z. i M. Z. domagali się w postępowaniu nakazowym z weksla zasądzenia od pozwanej D. M. na swoją rzecz solidarnie kwoty 2 500, 00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 25 września 2016 r do dnia zapłaty. Nadto wnieśli o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając pozew powodowie podnieśli, że pozwana wystawiła weksel własny na kwotę 2 500, 00 zł płatną do dnia 25 września 2016 r, którego nie wykupiła.

T.. Sąd nakazem zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym dnia 30 stycznia 2017 r sygn. akt I Nc 1493/16 zobowiązał pozwaną do zapłaty na rzecz powodów solidarnie kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

Od powyższego nakazu zapłaty zarzuty wniosła pozwana D. M..

Pozwana zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, albowiem żądała rozłożenia należności na raty. Pozwana ostatecznie wniosła o oddalenie powództwa w całości, a to po wyjaśnieniu, że kwota dochodzona pozwem nie dotyczy kapitału i odsetek z umowy pożyczki, tylko wynagrodzenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana D. M. zawarła umowę pożyczki z firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S..

Umowa pożyczki nr (...) z dnia 27 lipca 2016 r stanowiła, że firma (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. udziela pozwanej pożyczki w kwocie 500, 00 zł wraz z prowizją w kwocie 137, 00 zł, bez odsetek – do dnia 26 sierpnia 2016 r. Zabezpieczeniem w/w umowy jest poręczenie udzielone przez firmę (...), M. Z.” z siedzibą w S.. Pośrednikiem w zawarciu w/w umowy była także firma (...), M. Z. z siedzibą w S..

Nadto pozwana wyraziła zgodę na ewentualną cesję wierzytelności wynikającej z umowy na rzecz poręczyciela.

Pozwana wystawiła także weksel własny na kwotę 637, 00 zł na rzecz firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S..

Dowód:

- **umowa pożyczki z załącznikami – k. 55-61,**
- **oświadczenie pożyczkobiorcy o dokonaniu wyboru formy zabezpieczenia umowy - k. 40,**
- **weksel własny – k. 66.**

Jak była mowa powyżej zabezpieczeniem umowy pożyczki było poręczenie udzielone przez firmę (...), M. Z. z siedzibą w S..

Umowa ustanowienia zabezpieczenia przez poręczenia nr (...) z dnia 27 lipca 2016 r zawarta pomiędzy pozwaną a poręczycielem stanowiła, iż poręczycielowi znana jest treść umowy pożyczki na łączną kwotę 637, 00 zł. Poręczyciel zobowiązał się, że jeżeli pozwana w terminie nie ureguluje w/w kwoty, to spłaci tą kwotę. W takim przypadku pozwana będzie zobowiązana do zapłaty na rzecz poręczyciela wynagrodzenia w kwocie 2 500, 00 zł. Tego samego dnia pozwana wystawiła weksel własny na kwotę 2 500, 00 zł płatny do dnia 25 września 2016 r na rzecz poręczyciela.

Dowód:

- **umowa ustanowienia zabezpieczenia przez poręczenia – k. 41,**
- **weksel własny - k. 10.**

Pozwana nie wywiązała się z umowy pożyczki.

Wobec powyższego pożyczkodawca firma (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. dokonała przelewu wierzytelności na rzecz firmy (...), M. Z. z siedzibą w S..

Umowa przelewu/cesji wierzytelności nr (...) z dnia 30 września 2016 r stanowiła, że firmie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. przysługuje wierzytelność wobec pozwanej w kwocie 637, 00 zł wynikająca z umowy pożyczki z dnia 27 lipca 2016 r. Firma (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. złożyła

oświadczenie o przeniesieniu opisanej wierzytelności na rzecz firmy (...), M. Z. z siedzibą w S. za cenę 637, 00 zł, która została uiszczona.

Dowód:

- **umowa przelewu/cesji wierzytelności z dnia 30 września 2016 r – k. 50, 62,**

- **potwierdzenie przelewu - k. 51, 63-64,**

- **powiadomienie o przelewie – k. 68.**

Firma (...), M. Z. z siedzibą w S. pismem z dnia 30 września 2016 r wezwała pozwaną do wykupu weksla za kwotę 2 500, 00 zł, bez rezultatu.

Dowód:

- **wezwanie do wykupu weksla z dnia 30 września 2016 r – k. 9, 69,**

- **potwierdzenie odbioru – k. 8.**

Pozwana, mimo złego stanu zdrowia i trudnej sytuacji majątkowej, chce wywiązać się ze spłaty pożyczki w kwocie 637, 00 zł.

Pozwana pismem z dnia 10 października 2016 r zwracała się do firmy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o rozłożenie spłaty na raty, bez rezultatu.

Dowód:

- **pismo pozwanej z dnia 10 października 2016 r – k. 20-21, 67,**

- **dokumentacja medyczna pozwanej – k. 22-29.**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wymienione dokumenty, których moc dowodowa nie była kwestionowana. W przedmiotowej sprawie stan faktyczny był w zasadzie bezsporny.

Sąd zważył co następuje:

W przedmiotowej sprawie powodowie J. Z. i M. Z. domagali się zasądzenia od pozwanej D. M. na swoją rzecz solidarnie kwoty 2 500, 00 zł tytułem wynagrodzenia za dokonanie spłaty zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki w oparciu o weksel stanowiący zabezpieczenie umowy.

Wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla umożliwia, w wypadku wniesienia zarzutów, poszerzenie podstawy faktycznej i prawnej sporu o stosunek podstawowy zarówno z inicjatywy powoda, jak i pozwanego, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, pozwana zawarła - z resztą za pośrednictwem firmy powodów – umowę pożyczki z firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., zabezpieczoną wekslem wystawionym przez pozwaną. Zabezpieczeniem tej umowy było także poręczenie udzielone przez firmę powodów (...) Spółka Cywilna J. Z., M. Z. z siedzibą w S.. Na podstawie umowy ustanowienia zabezpieczenia przez poręczenie firma powodów zobowiązała, że jeżeli pozwana nie spłaci zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki w kwocie 637, 00 zł w terminie 30 dni od umówionego terminu, to firma powodów dokona spłaty tej kwoty, ale otrzymana z tego tytułu od pozwanej wynagrodzenie w kwocie 2 500, 00 zł. Zabezpieczeniem zapłaty wynagrodzenia był kolejny weksel własny wystawiony przez pozwaną, będący podstawą wydania nakazu zapłaty w przedmiotowej sprawie.

Ale jak wynika z dalszych ustaleń Sądu, firma powodów nie dokonała spłaty zadłużenia pozwanej z umowy pożyczki. Firma powodów nabyła od firmy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wierzytelność wynikającą z tej umowy, czyli weszła w prawa wierzyciela, ale nie z tego względu że „spłaciła” dług pozwanej, lecz „kupiła” wierzytelność od pożyczkodawcy. Dług pozwanej nadal istnieje, nie został uregulowany.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 509 kc „wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki”.

Przeniesienie wierzytelności (przelew) następuje co do zasady w drodze dwustronnej czynności prawnej pomiędzy wierzycielem jako zbywcą wierzytelności, a podmiotem trzecim jako nabywcą wierzytelności. Skuteczność przelewu nie wymaga zgody dłużnika. Wierzytelność może być przeniesiona odpłatnie (sprzedaż lub zamiana wierzytelności) albo nieodpłatnie (darowizna wierzytelności). Skutkiem przelewu jest to, że dłużnik zobowiązany jest do spełnienia świadczenia, ale na rzecz nabywcy wierzytelności. Konstrukcja przelewu wykorzystywana jest w wielu konstrukcjach prawnych m.in. factoringu i przelewie na zabezpieczenie. F. jest to działalność polegająca na nabywaniu przez faktora od przedsiębiorców wierzytelności.

Natomiast zgodnie z art. 518 § 1 pkt 1 kpc „osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi”, tzw. spłata cudzego długu.

Spłata cudzego długu wywołuje podobne skutki do przelewu, ale polega na tym że podmiot trzeci spłaca cudzy dług i z mocy prawa wstępuje w pozycję prawną wierzyciela. Komentowana instytucja nazywana jest subrogacją ustawową lub podstawieniem. Ponieważ subrogacja następuje z mocy prawa w wyniku spełnienia świadczenia przez osobę trzecią, nie wymaga zgody ani wierzyciela, ani dłużnika.

Choć przepisy kc nie regulują dopuszczalności i trybu **subrogacji umownej**, na zasadzie swobody umów dopuszczalna jest umowa zawarta między dłużnikiem a podmiotem trzecim, przewidująca wstąpienie osoby trzeciej w miejsce wierzyciela, jeśli wierzyciel przyjmie świadczenie zaoferowane przez osobę trzecią.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, firmie powodów przysługiwało wynagrodzenie w kwocie 2 500, 00 zł jeżeliby weszła w prawa wierzyciela na podstawie subrogacji umownej. Powodowie weszli w prawa wierzyciela na podstawie przelewu wierzytelności, a zatem w/w wynagrodzenie im się nie należy, abstrahując od zgodności postanowień umowy przewidującej takie wynagrodzenie z zasadami współżycia społecznego.

Zatem powodowie nie nabyli prawa do wynagrodzenia za dokonanie spłaty długu pozwanej.

Wobec powyższego wydany nakaz zapłaty należało uchylić w całości, a powództwo oddalić.

W tym stanie rzeczy na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 kpc. Pozwanej, jako wygrywającej proces, należał się zwrot kosztów, tj. opłaty sądowej od zarzutów w kwocie 93, 00 zł. W/w kwotę Sąd zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanej.

SSR Agata Gawłowska-Sobusiak